

Besim Muminović

02.09.2026. 18:39
Pogledano: 541 puta

Mjerenje vremena

Čas obuhvata mirovnopedagoški poticaj o subjektivnom doživljaju vremena, demonstraciju instrumenata za mjerenje vremena, grupni eksperiment mjerenja štopericom uz pravila uvažavanja različitosti, pretvaranje mjernih jedinica te diskusiju.

Organizacijski oblik nastave

Predmetna nastava 7. razred

Vrsta nastavnog procesa

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Trajanje

45 minuta

Oblasti

Područje prirodnih nauka

Predmet

Fizika

Ključne kompetencije

Građanska kompetencija

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

Cilj: Učenike kroz grupni rad upoznati sa pojmom vremena, njegovim mjernim jedinicama i upotrebom štoperice te razvijati strpljenje, preciznost i saradničko učenje.

Ishodi učenja i poučavanja

Učenik/učenica:

- razumije pojam vremena kao fizičke veličine
- poznaje SI jedinicu sekundu i njene višekratnike (minuta, sat, dan, godina) te ih međusobno pretvara
- vlada upotrebom štoperice i mehaničkog sata
- razvija preciznost, strpljenje i poštovanje kroz saradničko učenje

Detaljan opis realizacije

Aktivnost 1 – Mirovnopedagoški poticaj

Mirovnopedagoški poticaj: Nastavnik pita: "Koliko traje jedna minuta?" Učenici zatvaraju oči i dižu ruku kad smatraju da je minuta prošla. Bez utvrđivanja ko je "pobijedio", nastavnik ističe: "Svi smo doživjeli ovu minutu drugačije. Niko nije pogriješio – imamo različite unutarnje satove." Kratka rasprava: Zašto se naša osjetila razlikuju? Kako nam to može pomoći da budemo strpljiviji jedni prema drugima? Nastavnik modelira aktivno slušanje: ne prekida, ne vrednuje, potvrđuje svaki odgovor riječima poput "Hvala, čujem te." Ciljevi i ishodi učenja: iskustveno pokazati da je različitost normalna i vrijedna. Grupni eksperiment: Razred se dijeli u grupe od četiri učenika. Nastavnik naglašava: „U ovoj grupi nema pogrešnih mjerenja – ima samo različitih." Svaki član mjeri štopericom trajanje tri aktivnosti i bilježi vlastiti rezultat. Na tabli su ispisana pravila grupe: (1) Čekamo red bez žurbe. (2) Ne komentiramo tuđe mjerenje. (3) Svako mjerenje je vrijedno. Nakon mjerenja grupa uspoređuje rezultate i razgovara: Zašto su mjerenja različita? Kako smo se osjećali dok smo čekali? Je li neko osjećao pritisak? Zajednički izračunavaju srednju vrijednost. Nastavnik naglašava: „Prosjek nije kazna za onoga ko je izmjerio drugačije – to je naš zajednički dogovor."

Napomena za nastavnike: Tokom grupnog rada nastavnik obilazi grupe i prati dinamiku: potiče tihe učenike da govore, a blago zaustavlja one koji dominiraju.

NAPOMENA ZA NASTAVNIKE: Ovaj uvod nije samo motivacija – on je srž mirovne pedagogije. Djeca uče da različitost nije greška, nego bogatstvo. Nastavnik ne smije požurivati ovaj dio: atmosfera mira i sigurnosti temelj je cijelog časa. Ako se pojavi smijeh ili zadirkivanje, nastavnik to pažljivo imenuje: "Primijetio/la sam da se neko smije. Kako bi se osjećao/la da se smiju tebi?"

Aktivnost 2 – Demonstracija instrumenata

Demonstracija instrumenata: Mehanički sat, digitalni sat, štoperica, pješčani sat. Nastavnik demonstrira svaki instrument i pita: "Koji sat koristite kod kuće? Zašto baš taj?" Uvodi sekundu kao SI jedinicu za vrijeme i objašnjava: 1 min = 60 s, 1 h = 60 min, 24h = 1dan.

Aktivnost 3 – Grupni eksperiment

Grupni eksperiment: Razred se dijeli u grupe od četiri učenika. Nastavnik naglašava: „U ovoj grupi nema pogrešnih mjerenja – ima samo različitih." Svaki član mjeri štopericom trajanje tri aktivnosti i bilježi vlastiti rezultat. Na tabli su ispisana pravila grupe: (1) Čekamo red bez žurbe. (2) Ne komentiramo tuđe mjerenje. (3) Svako mjerenje je vrijedno. Nakon mjerenja grupa uspoređuje rezultate i razgovara: Zašto su mjerenja različita? Kako smo se osjećali dok smo čekali? Je li neko osjećao pritisak? Zajednički izračunavaju srednju vrijednost. Nastavnik naglašava: „Prosjek nije kazna za onoga ko je izmjerio drugačije – to je naš zajednički dogovor."

Napomena za nastavnike: Tokom grupnog rada nastavnik obilazi grupe i prati dinamiku: potiče tihe učenike da govore, a blago zaustavlja one koji dominiraju.

Aktivnost 4 – Pretvaranje jedinica

Pretvaranje jedinica: s, min, h, dan, godina kroz primjere iz svakodnevnog života učenika.

Aktivnost 5 – Historijski kontekst i evaluacija

Diskusija: "Kako su ljudi mjerili vrijeme bez sata?" Kratki historijski kontekst – sunčani sat, vodeni sat, svjećni sat, pješčani sat – uz pitanje: "Šta je svim tim mjerenjima zajedničko?" Nastavnik zaključuje: "Bez obzira na instrument, mjerenje vremena uvijek zahtijeva dogovor i povjerenje – baš kao i život u zajednici." Popunjavanje evaluacijskog listića.

Potrebni resursi

- Po jedna štoperica po grupi (ili mobitel)
- Mehanički zidni sat (demonstracija)
- Pješčani sat (neobavezno, za motivaciju)
- Radni listići (jedan po učeniku)
- Tabla i kreda ili marker
- Evaluacijski listići

Praćenje i procjenjivanje

Praćenje se vrši putem evaluacijskog listića koji učenici popunjavaju na kraju časa.

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

/

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

Tokom grupnog rada nastavnik obilazi grupe i prati dinamiku, potiče tihe učenike da govore, a blago zaustavlja one koji dominiraju. Ovaj uvod nije samo motivacija, već srž mirovne pedagogije – nastavnik ne smije požurivati ovaj dio, jer je atmosfera mira i sigurnosti temelj cijelog časa. Ako se pojavi smijeh ili zadirkivanje, nastavnik to pažljivo imenuje pitanjem poput: "Primijetio/la sam da se neko smije. Kako bi se osjećao/la da se smiju tebi?"

Metode i tehnike

Metoda razgovora

Metoda demonstracije

Collections

Mirovna pedagogija: kompendijum priprema za čas

Priprema za čas - Osnovna škola